

SEVERSKÁ% DETEKTIVKY - 1.

ACEtrtek, 05 Á™Á-jen 2017

Mám ráda severské detektivky. Mám ráda i nÁmecké, francouzské, americké, kdysi tu byly k mání i australské. O anglických ani nemluvÁ. Všechny jsou bájeÁné, svým zpÁsobem, všechny zobrazují Á¼ivot a myšlen tamÁjších lidí.

Jen jedno je stejné: ona pohádka o zlu, které je následnÁ potrestáno. Dnes bych se chtÁla zmínit o detektivkách, které jistÁ znáte - vÁÁ™ím, Á¼e neexistuje fanoušek severské krimi, který by neznal kultovní „Milénium“ švédkého spisovatele Stiega Larssona. Stieg Larsson zaÁal pomýšlet na napsání detektivního románu uÁ¼ na počÁtku devadesátých let. Trvalo však dalších deset let, než¼ zaÁal psát beletrii. Byl milovník anglosaské literatury, dobÁ™e znal díla Elizabeth Georgeové, Minette Waltersové a Sary Paretskyové. Velmi dobÁ™e chápal, jaké ingredience má obsahovat dobrý kriminální pÁ™íběh, aby byl lákavým soustem pro ÁtenáÁ™e. Proto¼ Stieg Larsson pracoval jako novináÁ™, jeho pÁ™ípravy k románu byly dÁkladné. NeÁ¼ zaÁal psát vypracoval detailní synopsi deseti knih. Psát zaÁal v roce 1997, ale nakladatele kontaktoval aÁ¼ v létÁ roku 2003, to uÁ¼ má dokonÁené dvě knihy a pracoval na tÁ™etí. Obrátil se na nakladatelství Piratförlaget, které jeho rukopisy odmítlo hned dvakrát. Na podzim roku 2003 však s Larssonem podepsalo smlouvu na vydání všech tÁ™í knih nakladatelství Nordstedts. UÁ¼ to samo o sobÁ je v pÁ™ípadÁ zaÁinajícího spisovatele zcela mimoÁ™ádné. JešÁ neÁ¼ knihy vyšly ve Švédku, byla práva prodána do NÁmecka a do Norska. BÁhem roku 2004 Larsson provedl menší úpravy prvních dvou knih a dokonÁil tÁ™etí. Noci strávené psaním kriminálních románÁ byly pro Stiega Larssona relaxací a odreagováním. Bylo pro nÁj zábavné vymýšlet postavy, zápletky, konspirace, proto¼e vše byla jen fikce, která nemohla nijak ohrozit ani jeho, ani jeho pÁ™itelkyni Evu. ACEasto pracoval celou noc, coÁ¼ spolu s nároÁnou prací novináÁ™e, špatnou Á¼ivotosprávou, desítkami vykouÁ™ených cigaret a spoustou kávy tvoÁ obraz klasického workoholika. A tak se Stieg Larsson celosvÁtového úspÁchu svých knih nedoÁ¼il. Kdy¼ na konci roku 2004 zemÁ™el, zbývalo do vydání první knihy jen nÁkolik má¼ícÁ™...

StiegÁ v spolupracovník z TT, Kenneth Ahlborn, v rozhovoru pro Veckans Affärer uvádí, Á¼e postava Lisbeth Salanderové se zrodila pÁ™í debatÁ bÁhem pÁ™estávky v práci. HovoÁ™ili spolu o tom, jak by asi vypadaly a jednaly postavy z dÁtských kdyby vyrostly. Stiega zaujala pÁ™edstava dospÁlé Pipi Dlouhé punÁochy. Byla by to nepÁ™izpÁsobivá dívka, nejspíš s lehkou mozkovou disfunkcí, která se jen s velkými obtí¼emi zaÁ™azuje do „normální spoleÁnosti“. ACEást z tÁchto myšlenek se odrazila v postavÁ Lisbeth Salanderové. Asi má¼ pÁ™ed smrtí poslal Stieg Larsson své pÁ™itelkyni e-mail, v nÁmÁ¼ sdÁluje, Á¼e dokonÁil zhruba polovinu Á™vté knihy. Napsal prý zaÁátek a konec, ale stÁ™ec zatím zÁstává rozepsaná. Bylo otázkou, zda Eva Gabriellssonová, která se na psaní románÁ z velké Á¼ásti podílela, bude moci knihu dokonÁit. Celou zále¼itost však vá¼nÁ zkomplikoval dlouholetý spor o dÁdictví mezi Evou a Stiegovou rodinou. Stieg Larsson Á¼il sice s Evou aÁ¼ do své smrti, nebyli však oficiálnÁ manÁ¼elé a ani nemÁli spolu dÁti, tak¼e podle švédkého práva Stiegovu pozÁstalost zdÁdili jeho otec a bratr. Eva Gabriellssonová tak po dvaatÁ™iceti rocích Á¼ivota po jeho boku nedostala ani povÁstné "Á" z dÁdictví pÁ™esahujícího sto milionÁ eur.

Trilogie Milénium dalece pÁ™esahuje rozmÁr klasického detektivního Á¼ánu — šíÁ™í a hloubkou svého zábÁ pÁ™ipomíná spíše nesmírnÁ rozmanitou a plastickou fresku souÁasnÉ spoleÁnosti. Po jeho smrti si tímpádem dÁdicové a nakladatelé rychle spoÁitali, Á¼e by byl nesmysl nepokraÁovat v sérii, která se mezitím stala doslova fenoménem. PokraÁování se ujal švédký novináÁ™ a spisovatel David Lagercrantz (1962), který v roce 2015 napsal další díl - kriminální román „Dívka v pavouÁí síti“.

Knihy vyšla ve více než¼ ÁtyÁ™iceti zemích a prodalo se jí pÁ™es šest milionÁ výtiskÁ. Pátý, prý pÁ™edp série, nazvaný „Mu¼, který hledal svÁj stín“, vyšel souÁasnÁ ve dvaceti zemích. ACEeským ÁtenáÁ™ zprostÁ™edkovává celou sérii nakladatelství Host. Zdroj: nakladatelství HOST